BELLVM Grammaticale,

Magnilinum Verborum discordia bellum.

TRACTABO COMOEDIA.

Sumitur cum applausu olim apud Oxonienses, nunc prodit in omnium illorum, qui, ut Gellius ait, animorum appellunt oblectamentum edita.

Hæc ades hæc adsto

LONDINI,
Excudebant B. A. & T. F. Impensis
Ion. Sprncerl. 1631.

Dramatis Personæ.

In castris Nominum,

Poeta, *Rex Nominum.* { Cis, *Regius Præpositionum.*
Ego, *Dux Pronominum.* { Ille, *Parasitus Poetæ.*
Pugo, *Dux Interjectionum.* { Adjectivum in Neutro genere.

In castris Verborum,

Amo, *Rex Verborum.* { Vbique, *Præsitus.*
Edepol, *Dux Adverbiorum.* { Edo, *Verbum.*
Sedeo, *Legatus.* { Sum, *Fugitivus.*

Participium, *Dux Insidiatus.*
Foro, *Nuncio.*
Simul, *Dux Conjunctionum pacificus.*

Quamvis, } *Pugnaces.*
Tamen, }

Solœcismus, }
Barbarismus, } *Grammaticæ Pestes.*
Traulismus, }
Cacatonus, }

Priscianus, }
Linacrus, } *Grammaticæ Indices.*
Despauterius, }
Lilius, }

Scena,
Grammaticæ Provincia.

POLITIORIS

literaturæ *Neopolemis* candidatis, nec minus natalium splendore, quam indole congenitis, illustrissimis,

Domino THOMÆ GRAY Baroni de *Ultrà Portâ*, filio & hæredi Comitis Kanforediensis, &

Domino HENRICO HOWARDO, *filio natu minori Comitis* Berchiriensis.

Euphæmen ac Euxeriam.

QVod veteribus, qui nil exauspicabant, illectum, ne prorsus quidem, ablente Auspice, condicere nuptias, licèt ipsâ auspicia *Valer. Max. lib. 2. cap. 1.*

refrigeſcerent, ſub iſto tamen titulo, quidaſis memoriale revereri: noſtri plurimis, qui cœſtro hôc componendi percientur, idem invaluit; ut, etiamſi Patronorum antiquatur & potentia, & beneficentia, nihilo-ſcciús, vixque ſine ambitu, præcipuis nobilibuſq; viris exanguium ſchedarum clientelam conjiciamus. Illud hîc, ex more, mihi accidit. Vultis *Laconizem?* Dramaticum hunc inveni typum, quaſi orphanum, nilq; auxilij habentem, ac (ut non inconcinné * *Seneca*) —— ejectum litore egentem —— excepi, —— foyi, indulſi, reveſtiui. At priuſquam lucem ferre queat, vulticello quopiam dignitatis opus eſt, qui arridenter inſpiciat colluſtretq;.

* *Senec. de benef. lib. 7. ca. 25*

Id mihi negoti credidi ſolùm dari,
ut huic proſpicerem indulgentiæ. Vos igitur, (Ignicoli Heroici) ad vos etenim confugio, hanc Provinciam ornare ne dedignaminor; ſiniteq; hanc hederam inter victrices lauros, vobis ſerpere: nec apparatum hunc, utcunq; rudem, fæces, ceſpiteſque, aſpernamini; ſed hoc, qualecunq; eſt, eo, quo offertur, animo accipite, ſimplici, candido, facili.

Parcentes ego dextras
Odi, ſparge rosas,

quæ ſuauiter nos, noſtramq; Muſam, recreent ac delectant. Quod ad naſutos, dicaculos, imperioſos, & ſi quod aliud arrogans hoc genus hominum, qui ſingulos fere allatrant, ac ſuperciliſé con-

temnunt; ringantur & liueant. Ego sub tutelâ vestrâ securé delitescens, nec-non scuto tectus veritatis & candoris, ἀτρώτως, lætus, canam, & auertentia sacra faciam Pallori, & Inuidiæ. His interim non gravaté fruimini, macti estote, felicitérq; valete.

E cubiculo meo Sexto Idum Septembris.

Vestra Observantia

Addictissimus,

IOHANNES SPENCERVS.

BENEVOLIS PER totam *Angliam* Reipublicæ literariæ Toparchis.

S. P.

NEQUAM vos lateat, plusquàm Spectatissimi, hanc Tragico-Comœdiam, (quæ bellum Grammaticale, *inscribitur*) annis aliquot *iucundum elapsis ab* eruditissimis Oxoniensibus *fuisse adinventam, coramq;* Serenissimâ Elizabethâ, Anglorum nevistér Reginâ, in proscenium repræsentatam. Hâc hominum ætate ipsissimum Dramæ, cùm vestrâ observatione, tùm vestrarum lectione dignissimum, & ob stili puritatem

tem, ac ſermonis elegantiam, mate-
riaq; ſuavitatem, Prelo committe-
dum curavi: tyrones etenim tyro-
culique, animos ad rem Grammati-
cam appellentes, non parùm emolu-
menti exinde queant decarpere. A
forſitan me homuncionem audax
lum, & arrogantioris ingenij ver-
ramentarium, ſuſpicemini, qui
orum lucubrationes in propa
tranſmittere adeò audaciter in me
ſuſcepi. Hos mihi vitio non verte
dum; ideò enim feci, ut publico co
ſulerem commodo. Verùm quid in
clino? Penes vos manet, juvenis
ac facilitatis aurâ omnes rhinſmo
deflare nebulas, acceptumque q;
nigvæ radijs diruncinare nebu
quoquò verſus reſtituere hemiſphæ
rium. Nil ultrà requiro, paulo mi-
nùs efflagito. Pluribus haud moror,
ne videar citra clepſydram excur-
rere,

vere, vel inutili multiloquio tempus conterere. Vnum duntaxat superest; si cordi vobis fuerit hic codicillus, venalem habeatis iuxta portam Collegij Sionis Londinensis, *ibidemq; inveniatis Bibliopolam & eiusdem Collegij Bibliothecarium, vestriq; singulis omni obsequio officiosissimé devinctum.*

E, cubiculo meo sexto
Iduum Septembris.

Iohan: Spenceram.

Συγγραφεῖ ἀλόγιστα τάτε δράματος,
Ἐξίσχιον.

Οὐχ ἑδόκησε βλάξαι πλῆξαι θ' ἁπαξάπασ' τυδώνεως
ὀφελίων μείζων δ' ἄλλο φόρτος τλως.
Ἠνί, καταιγὶς ἐρεμνὰν πολέμιος κελαινὴ
εἰρλώης καθύπερθε δέσμον ἔπλεξε γλυκύ.
Εὖγ' ἄρα, μὴ Σωτῆρι, ἀφορμὴ δὲς Σιστίαις
ἀρδμῶν τ' εὐχὰς ἄρραγὲς δαπτος.

Ἰωάννης Ἀλφιεύς.

AD LECTOREM

PErlegis: ast ægrè: fortè ægriùs at malalaudas:
Ne laudes: læta me, togo, fronte legas.

In librum libris præmulgatorem.

HAud gracili calamo, de parvis, grandia, prisci.
Nobilis ingenij nobile semper opus.
Parvule vade liber, tamen exulte & sale tincte.
Vtilis & dulcis vade libelle foràs
Si tua musa mori, poterit si forma perire,
Esse potest lepidis urna parata jocis
At procul hinc languor, quanquam contabuit annis
Multis: atq; situ marcuit artis opus
Iam tandum vigilans *Spenserus* marte, labore
Maroceum perfit restituitq; decus.

PET: VOVVELLVS.

In libellum Belli Grammatici.

VTilis est ignis nebulas, & frigora pellens,
Vtile piscosas est mare propter aquas.
Nec minus est nobis terrarum commodus orbis,
Nec minor utilitas aeris esse solet.
Quis solis, quis aperta poli non commoda sentit?
Commoda quis caelis haec negat esse locis?
Vtilior doctrina libro fulgescit in isto
Igne, mari, terris, aere, sole, polo.

ANONYMVS.

Ad Grammatistas.

DIsce Puer; dum tempus adest incumbito remis,
Hic, hic discendi causa parata datur.
[illegible]
Fac properes dulces imbibiturus aquas.
Aurea fluctifero sunt mersa monilia ponto,
At nunquam virtus mergier ulla potest.

I. Sp.

Errata.

PAg. 3. lin. 24. pro *Omnino*, lege omnia. pag. ibid. pro *sepeliavi*, sepelivi. pro *alienam*, aliena. Pag. 11. l. 11. pro *Consilia*, consilijs. pag. 9. l. 18. pro *viceris*, viceris. pa. 12. l. 6. pro *de fine*, define. p. 14. l. 27. pro *relinguitur*, relinquitur pag. 41. l. 7 pro *sublata*, sublato. p. 45. l. 28. pro *esurie ſt*, esurite, ſt pag. 50. l. 3. pro *laterem*, lateram. p. 52. l. 14. pro *totum*, totam.

BELLVM

GRAMMATICALE.

Prologus.

HOc agite Iuvenes (spectatores benevoli)
Quos solos adesse speramus, & cupimus; Tragico-comœdiam
Vobis dabimus, nobis jam aures & oculos dare est ortum. (diuque
Non quæ lacrymas exprimat, sed risum moveat;
Nam bella funesta & luctuosa licet nonnulla
Quo florentissimam Grammaticæ provinciam misere
Vexarunt Poetæ de Amo sedatos Principes.
Non sine lamentabili strage fortissimorum Verborum & Nomi-
Plus tamen delectationis facient, & lætitiæ, (num.
Quam doloris, & luctus; quod spectatores, non actores eritis
In tam tristi certamine; quod si vobis ridiculi
Videbimur, quod rem in Scenam producturi ridiculosam,
Decorum non observasse existimabitis ut in fabulis decet,
Materiam qui sumpserimus nostris conveniantem viribus.
Date operam, adesse æquo animo per silentium
Ut persuadatis bella tam atrocis principium, & exitum.

ACTVS, I.

Actvs. I. Scena. I.

Ille Paralitus, solus.

O Populares æquis me vivit hodie fortunatior?
Nemo hercule quisquam, nam in me ay pertulit
Qui præsunt potestatem omnem ostendere suam,
In cujus venirem vel subito cogitarunt bellaria,
Nunc est profecto cum interfici me possum perpeti
Næ felicitatem admirat fames jejunio aliquo.
O ineptos; & ridiculos Philosophos! qui de summo bono
Differunt in Scholis, & interim quod potuerint,
Aut quod edant non habent; mihi vero ista est sententia,
Ego summum bonum esse judico alienum cibum arrodere
Et in aliena mensa delicatè vivere.
Hoc si quis Philosophus forte non credat is eluriat domi,
Aut si magis placet in scholis Philosopherur fanaticus!
Qui modo præ fame ut infernalis latrabat *Cerberus*.
Quam pulchrè sedata est illa civilis discordia!
In ventre quam fovebant interiora modo.
Pol nisi maturè, atque opportunè *Bacchus* & *Ceres*
(Quæ ego solo adoro numina) munera sua
Misissent in auxilium mihi, bellum ne componerent
Actum esset pœnitus de hac mea Republica.
Sed interim miranuni forsan qui sim, id paucis eloquar.
Ego *Ille* vocor de gente oriundus *Proverbiorum*,
Non sum *Ille* Burdonis asinus
Qui cum esset inter duo constitutus alimentorum genera

Æqui

Æque palato convenientia suo fame petijsse dicitur,
Neque *Ille* stultus sum *Diogenes*, qui vacuum maluit
Quam vino repletum inhabitare dolium.
Nec *Ille ego qui quondam* macilentus, & gracilis;
Ille ego sum obesus, pinguis, tumidus;
Ille ego sum servus *Poetæ*, coquinæ Dominus,
Ille ego sum Gurges, Vorago, helluo,
Barathrum, & ne plura dicam centrum omnium
Quæ sunt uspiam cibariorum gravium qui deorsum petunt;
Ad me omnes lineas ductas à circumferentia
Omnium mensarum esse cupio æquales; ego sum Iudex
Quem constituit *Poeta* Rex meus in coquinæ Consistorio,
Vbi ego (quæ est mea in meo Regno gloria,
Et Majestas) sedeo magnificè inter splendidas,
Et fulgentes ollas, patinas, lebetes, verna; (& mea
Quæ est authoritas) Gallinas, anseres, oves, porcos,
Boves, viculos, totum terrestrium, aquatilium, volatilium gregem
Capitis condemno inceperint si forte nimis pinguescere:
(Nam *ofracsimum* nostræ non fert status Reipublicæ)
Hos igni torrendos, assandos illos aquæ,
Omnes morti adjudico; sed quia pietas non patitur
Quisquam eorum ut unquam inhumatus corvis, & bestijs
Projiciatur dilaniandus, hunc meum ventrem feci cæmiterium,
Vbi omnina hujusmodi sepeliam cadavera bona cum venia.
Quid ego vobis referam? quantus grex aquatilium
Est sepultus hodiè in meo Cæmiterio?
Sed quid ago? Non est hoc sapientis de præsentibus
Lætari impensius bonis, negligere quæ impendeant mala;
Nam mens mea, & ventri meo nescio quid
Præsagit mali; illa, illa infœlix contentio

Quæ de principatu hodie est orta in convivio
Inter *Amo* Verborum principem, & *Poetam* Regem meum,
Finem dabit conuijs omnibus; pingue concessum est otium
Faucibus, dentibus, palato, gutturi, stomacho, visceribus;
Sed quis exit foras? Satis lento procedit gradu.

Actvs, I. Scæna, 2.

Adiectivum. Ille.

Adject.

QVid hoc? siccine sit pedes? statim? an non? an id
Vultis, ut me jacentem hic tollat aliquis?
Nam herele si cecidero vestrum erit flagitium,
Vix satis adhuc suum faciunt officium:

Ille. Est hic vir humanus admodum: ut officiose genua
Flectit me ut salutet; & tu salve plurimum.

Adject. Sed non mirum est me non posse certo pede
Humum signare qui nunc primum incipio gressus facere.

Ille. Monstri simile! *Adjectivum* est, oculi si non parum
Prospitiant mei; sic est, quid hoc novi?
Equites novi plurimos ex *Adjectivorum* familia,
Peditem nunc primum video, hoc quid sit satis mirari neqveo,
Cujus Pater, Avus, Proavus, Abavus, Atavus, Tritavus,
Maieres omnes humi repserunt vermes ut solent.
Eum ut ego videam *Substantivorum* more pedibus incedere?

Adj. Tamen aliquando sum *Adjectivum* in *Neutro genere*
absolute, hoc est absque Substantivo positum.

Ille. Aliquando *Genitivum* postulat, ut *paululum pecuniæ.*

Hoc

Hoc noctis, non vidimus id mantica quod in tergo eſt,
Quantum quiſque ſua nummorum ſervat in arca
Tantum habet et fidet.

Adject. Mei juris ſum homo, excuſſi ſervitutis jugum,
Quo me graviter oppreſſit *Subſtantivorum* ſuperbia
Quamdiu me illis regendum præbui,
Nunc non hujus æſtimo *Subſtantiva* omnia.

Ille. Magnifica vero vox *Adjectivo* digniſſima
In *Neutro genere* poſito.

Adject. Ego alieno nuper eram ſubjectus imperio,
Et alienam quondam indigebam ope,
Nunc ego mihi meo jure *Genitivum caſum* poſtulo,
Vt mihi ſit ſicuti ego olim fui *Subſtantivis* morigerus.

Ille. Ne ille fœlicem ſervit ſervitutem qui tibi inſerviet Do-

Adject. Quin imo mihi eſt copia *ſubſtantivi* alia (mino.
Adjectiva Conſanguinea mea, vt ejuſdem ſint *numeri*
Caſus, et *generis* cujus egomet ſum, et eſſe cupio;
Sed genua mea ſuccidunt præ laſſitudine,
Quieſcam hic parumper deinde revertar domum.

Ille. Adibo hominem, ſed ſimulabo quaſi nunc exeam
Nimirum hic dabit mihi per multos jocos;
Adjectivum ſalvere jubeo.

Adject. Satis pro imperio quiſquis es,
Nolo ego hanc tuam imperioſam ſalutem.

Ille. Peto igitur humilime ut ſalvere velis.

Adject. Satis ego ſum ſalvus tua licet ſalute caream.

Ille Attamen accipe ſalutem ab amico.

Adject. Quis tu homo es?

Ille. Ego Pronomen *Ille* ſervus amicus, et familiaris
Miror equidem te *Subſtantivo* deſtitutum tuo (tuus,

Hic ſedere ſolum.

Adject. Dignus es odio, quid ut ego cum *Subſtantivo* agam?

Ille. Vt te regat, manu ducat, quovis deducat unde velis.

Adject. Mihi *ſubſtantivo* qui me regat non eſt opus,
Mei pedes me ducent quo volo.

Ille. Quis Faber lignarius corpori tuo aptavit tibias?

Adject. Quid ais omnium —— ? ligneas me habere tibias.

Ille. Vt qui carneas habere non poſſis niſi forte dudum
In tibias exierunt nates.

Adject. Diminuam ego caput ni taceas.

Ille. Bona verbo quæſo.

Adj. Itane videor idoneus ut in me tam aperte illudas miſer?

Ille. Eia *Adjectivum*, leviter qui ſæviunt ſapiunt magis,
Inique facis ſi in eam partem verba interpretaris mea.
Ego in eam ſum locutus ſententiam ut potius de tua
Gratularer fœlicitate, quam ut haberem ludibrio.

Adject. Tu ſi ex animo, & vere ditis facis ut te decet,
Redibo tecum libenter in gratiam.

Ille. Sed dic amabo, quis te hoc tanto ornavit beneficio?

Adject. Date mihi ergo veniam; Rem noſti, nutricem meam
Quam ego ſemper habui ducem, & comitem, pro ſumma ſua
Qua me eſt amplexa ſemper benevolentia
Abſolute in Neutro genere poſitum deſeruit modo,
(Vt Nutrices ſolent infantulos ubi ablactant ſuos)
Ego ſtatim (quæ eſt mea audacia) prodeo in publicum ſolus.

Ille. Factum eſt ædepol ſtrenue, animoſe, fortiter,
Virum ut fortem decet, tricentorum dierum infantulus
Vix auderet tantum facinus aggredi, tamque egregium.

Adject. Abi quo dignus es, ſerius; mene patrem
Innumeroſæ prolis infantulum per riſum vocas?

Ille. Vocavi; ſed grandem, trecentorum dierum, quod tibi
Detraxi honoris, nomini numero ætatis addidi.
Adiect. Dignus tibi videor cui pro annis dies numeres?
Ille. Digniſſimus! ut qui vix adhuc poſſis animū certo ſignare
Adiect. At certis ſignabo pugnis ſceleſtum tibi caput (pedr.
Linguam ni comprimas.
Ille. Næ ſævi tantopere —
Si tibi cordi eſt pugnare, erit brevi
Vbi tu pugnos, & hoſce novos pedes exerceas tuos.
Adiect. Haud decet fortem pugnis pugnare pedibus
Illud puerorum eſt: hoc ne quidem puerorum eſt.
Ille. At ſapientes quicunque ſapiunt mea ſapientia,
Cum maxime pugnant tum maxime fugiunt.
Adject. Ergo tu ex leporum genere, qui cum canibus
Venaticis pedibus magis certant quam viribus.
Ille. Male narras herculè, nec ego pedibus,
Nec viribus unquam confidam meis,
Si in linguæ, aut dextram pugnâ virium
Mearum facere velis periculum, virum me dabo.
Adj. Credo equidem, ſed quam tu pugnâ mihi narraſti modo?
Ille. At in flāmas hi fumi vereor ne erumpant, verba in ver-
Adiect. Beaſti me hoc verbo, hunc generoſi animi (bera.
Iamdudum expetiverant diem, qui pace, & otio
Diuturno vixerunt, jam pugnas didicerant, & prœlia;
Si me amas *Ille.* hortare, mone Regem tuum,
Effice ea (qua polles) ſapientia & eloquentia arma ut capiat,
Et hanc ne inultam ſinat injuriam, ego in ejus auxilium
Tres Equitum turmas meis alam ſumptibus.
Ille. Fortiter ſanè. Sed quid equos ſufficiet?
Adiect. Tantum ille dabit, ego de meo alam

Promitte audacter meis verbis,
Interim eo domum ut conscribam exercitum.
Ille. Dulce bellum inexpertis, qui vel muscas metuit
Quàm est ante pugnam hic animosus & ferox?
Trepidabit hic leo ad galli cantum
In aciem ubi venerit; sed quid ego otiosus hic garrio?
Tempus est ut Regem invisam, & sciam quid agat,
Et quid consilij captet: sed ipse exit Foras.

Actvs, I. Scæna, 3.

Ille. *Poeta* Rex.

Ille.

O Pportune te mihi offers Rex invictissime,
Quid tristis es? quis animum tuum exagitat dolor?
Poet. Nihil mihi unquam quod scio in vita contigit
Quod meum ita vulneravit, & vexavit animum,
Quam illa convitia quæ in hodiernis epulis
Amo mihi objecit arrogans, superbus, insolens,
Quæ ipsa per se etsi odiosa fuerunt satis,
Odiosora tamen antiqua consuetudo facit.
Ille. Ridiculum est hoc quidem hominem tui loci
Ægre ferre quod in manu est corrigere.
Poeta. Corrigere inquis? Id ego non video.
Ille. Si facis ut homines te dignum tuo imperio deputent.
Poeta. Vt deputent —— id quod sit non satis intelligo.
Proin loquere siquid habes consilij.
Ille. Loquar quoniam ita vis, tu adverte animum

Tibi

Tibi dignum tuo imperio oſtenderis,
Si id quod te decet, invictum retines animum.
Invicti vero animi, meo quidem iudicio,
Nullum magis eſt argumentum quam ſi iniurias
Per ſuperbiam illatas animoſe vindices,
Neque par eſt ut qui virtute clarior,
Stirpe nobilior, armis potentior,
Rebus geſtis illuſtrior, dignitate ſuperior,
Animi magnitudine inferior videaris, neque addecet
Vt cum natura tibi robuſtum corpus dederit,
Mentem ignavam, humilem, et demiſſam geras;
Quo-circa meum eſt conſilium, vel ſi ſaluti tuæ,
Vel dignitati velis conſulere,
Vt hanc tantam, tamque atrocem injuriam
Nolis inultam ferre.

Poet. Scio equidem, *Ille*, meam eſſe ampliorem provinciam
Milite ſuperiorem, dignitate parem,
Sed audi'n; *Conſilia omnia experire prius*
Quam armis ſapientem decet.

Ille. Bene habet, an non id ſimul in memoriam venit
Quod idem ille ibidem loquitur
Hanccine ego ut contumeliam tam inſignem in me capiat
Mori me ſatius eſt, ſentiet qui vir ſiem.

Poet. Equidem hac nocte oculis ſomnum non vidi meis,
Dum videam qua ratione ulciſcar hanc inſaniam,
Ad bellum nobis omnia inſtructa ſatis intelligo,
Exercitum quantum *Xerxis* fuiſſe perhibent
In quo numerati ſunt decem militum Miriades;
Sed cladem ab armis civilibus toti Provinciæ metuo.

Ille. Cur sit Provinciæ, tibi quam illi charior
Tu ut cures quam ille negliget?
Si pereundum est, solus perire non potes;
Qui injuriam tibi fecit peribit simul.
Hoc adfert bellum illud commodi,
Si vieeris soli tibi vinces,
Si perdis peribit simul hostes tuus,
Quanquam non video cur de victoria dubites,
Nostri sunt quoscunque orbis habet milites,
Magni illi Heroes, *Ajax, Diomedes, Hercules,*
Achilles, Agamemnon, Protecilaus, Idomineus,
Menelaus, Ulisses, Telamon,
Hector, Sarpedon, Memnon, Troilus,
Æneas, Menetes, Iason, Priamus,
Nestor, Briarius vastusque centimanus
Nostri sunt, si omnes numerare copias
Vellem tuas, dies me prius quam oratio deficeret:
Nihil deest tibi præter animum tanti boni
Capacem; non potes hercule cessare sine dedecore,
Pugnare autem sine periculo potes.

Poeta. Profecto quanto magis, magisque cogito,
Et solus illius contumelias mecum repeto,
Indignus videor majoribus meis,
Indignus fortissimorum Militum tantis copijs,
Æquo si possum ferre animo tam turpes injurias.
Præterea ingratum fore nostris apud *Elyzios*
Iampridem mortuis si à *Verbo* feram
Tantum convitij qui fine me, & meis
Nec facere, nec dicere quidquam potest.
Quapropter de tuo, *Ille*, nunc consilio

Bello

Bello hanc ab illo persequar injuriam.
Itane contemnit, facitque nihili
Poetam Ame? Verbis ita incessit suis?
Vir sentiet qui sim, dabit duras mihi ——
Nescit miser quid sit rabiem *Poetæ*m
Stulticia incitare feruida.
O si mihi nunc detur obviam,
Animum primùm extinguerem,
Deinde miseris lacerarem modis,
Sublimem medium arriperem,
Et caput in terram stacuerem
Vt Cerebro dispergat viam,
Hinc eriperem oculos, post præcipitem darem.
Socios autem ruerem, agerem, raperem, & prosternerem.

Robora dum Montes, dum pabula mollia Campi,
Dum *Tibris* liquidas *Tusci* habebit aquas.
Bella geram in *Verbum*, nec Mors mihi finiet iras,
Sæva sed in manes manibus arma dabo.
Tum quoque cum fuero vacuas dilapsus in auras,
Vmbra umbræ exanimi prælia sæva dabit.

Ille. Furias *Poeta* furore correptus evomit.
Animosa mehercule, & te digna Oratio
Iam tandem intelligo te majorum tuorum animum
Retinere, quorum in vultu refers imaginem.
Iam tandem rerum florentissimarum video
Initium, cum redacto duarum gentium
In vnum imperio solus regnare poteris,
Atque hanc expeditionem scio universis *Nominibus*

Gratam futuram, adeoque gloriosam tibi.
Poet. De voluntate sane meorum *Nominum*
Non magis quam de mea dubito,
Nam et quorundam in re ipsa consilium fuit,
Et alios scio hoc ipsum expectare sedulo.
Ille. Prudenter hercule ut soles omnia,
Neque abs re erit meo judicio
Si *Participiorum* in te tenues animum
Sunt (ut scis) summarum virium,
Et in quamcunque partem inclinant, momemtum non trahunt parvum,
Sed a *Verbo* oriunda a *Verbo* trahunt,
Si non potes in *partes* tuas *inflectere*,
Si ut illum non sequatur efficeris satis erit.
Poet. Bene hercule suades; nam de *Participio*
Quamvis credo esse nostrarum partium,
Nostrique amantissimum ob summa *Nominum*
In eam merita, tamen tibi literas
Ad illum dabo, quibus monebo officij sui;
Prepositiones etiam, & *Interjectiones* meo nomine
Adibis, & hoc nostrum expones consilium.
Ille. Factum puta ex animi tui sententia
Nam quod possum pro officio tibi debeo.
Poet: Facis ergo ut salutes omnes meis verbis.
Conter, et strenue rem nostram agas.
Prepositiones mono maxime ne officio
Desint suo, et *Casibus* nostris serviant sedulo.
Cum *Interjectionibus* etiam age quod in te est,
Nam quamvis illæ per se parvum possunt,
Tamen *hortationibus*, & *inclamationibus*
Ad rei summam non parum conferent.

Ille.

Ille. Tu interim quod cœpisti perfice graviter,
Nam si quidquam remittes de nobis actum erit.

Actvs, I. Scæna, 4.

Amo, Rex verborum; *Vbiq;* illius Parasitus.

Amo. AN unquam quisquam cuiquam contumeliosius
Audivit factam injuriam quam hæc est mihi?
At ô dij immortales quam est difficile
Homini incauto, impuro, atque improbo
Temperare sibi ne meritem vitiosam arguas?
Quid mihi author es, *Vbique*, ut faciam?
Nam scio prudentis esse, & magni animi
Hominem impotentem potius contemnere,
Quam rixas & lites cum eo suscipere;
Et tamen cum rei indignitatem mecum altius
Vt soleo cogito, dij boni, vix est credibile
Quàm ægre feram, quàmq; gravatè contumeliam,
Hæret animus, nec quid agam possum statuere.
Animus aliquando inclinat ut hominem nihili
Nihili faciam, aliquando turpe existimo
Tam insignes inultas ferre contumelias.

Vbiq. Fortitudo sanè quidem (olim ut dixit Philosophus)
Non solum in contemptu rerum humanarum cernitur,
Sed in subeundis etiam fortiter & ferendis periculis;
Itaq; laudo generosum tuum animum

Qui

Qui nugigerulum homuncionem nauci facis,
Sed ut vere fortis sis utroque modo
Ad magnitudinem hanc animi periculosam adire
Contentum oportet, si huic malo obviam is,
Et insanum *Poetam* intelligere facis
Quantum & quam fortem hominem
Offenderet, ipsum *Herculem* viceris laudibus.
Amo. Etsi odiosum mihi semper est odium,
Et amori nihil quidquam magis contrarium,
Insultus ille homo ita commovit animum
Vt pro amore ira flagrem, spirem odium,
Ita insania sua commovit furias
(*Alecto, Megeram, Erinnim, Tisiphonem*;
Vt mite mihi extinxerit ingenium.
Vb. Recte oderit quisquis hostem oderit,
Tam laude dignum infestum odisse hominem,
Quam amore prosequi amantissimos
Ne quid vereare, dignus est ille odio.
Amo. Quid tu me illum odisse tantum autumas?
Imo utramque *Verborum & Nominum*
Odi gentem, Patrem odi qui me genuit, *Amo Rex sevit.*
Matrem quæ me peperit; amicos omnes odi meos
Te, *Vbique*, odi donec illius odiosum ulciscar odium.
Vb. Hui, adeone quenquam ex amore in odium
Commutari ut non cognoscas eundem esse? dij boni!
Quid hoc morbi est? quis hic furor here?
Amo. De fine compellare aut ——
Vb. Heu! quid aut hoc verbi est?
Minatur credo, hei metuo ne non sit compos sui, here;
Amo. Quis, me interpellat? adeone tibi videor idoneus

In

In quem aperte illudas, miser ?

Vbi. Saltem paucis ——— } *Colophum dat.*

Amo. Malum male queris ? hem tibi — }

Vbi Machæra ? gladius vbi quo hunc mactem ?

Vbi. Miseret me tui.

Amo. Egone garrulum, ineptum, impium,

Quem *Plato* iure è Republica ejiciat sua,

In scelere triumphare, insultum sinam ?

Non, non sinam, non feram, amarem sentiet,

Odisse posse etiam ; quid ? ille me putat

Quia omnes amo, odio posse neminem persequi.

Vbi. Sed modum quæso odio statue.

Amo. Amoris modus est, odij nullus.

Vbi. Illum ut lubet, sed nos quæso ne simul oderis

Quibus oportet vti ut hoc ulciscaris odium,

Ad te redi, & conscribe exercitus

Vt odium hoc omne in hostem evomas.

Amo. Ita me dij ament ubi sum nescio.

Ita bile feruet, ita tumet mihi jecur.

Vb. Quanta ira *Poetam* credibile est

Exardescere, cum *Amo* tanto ardet odio ?

Here, ab *Iambis* ejus cave

Ne te aliquando ut *Lycambem Archilicus*

Redigat ad suspendium.

Amo. Egone ! temulenti nugatoris *Iambos* flocci faciam ?

Equidem furorem cerebro illi excutiam,

Et tam placidum vobis reddam quam est ovis.

Illene ut *Provincie Grammatica* aliquam partem

Capescat, qui furore semper insanit *Iambico*

Vb. Nunc ad rem redis, convoca omnes tuos

Nos

Non verbis hæc res est agenda, sed verberibus,
Arma, arma, continuo fugiet arma si videret,
Verbis si contendis *Poeta* erit superior.
Amo. Ibis ergo *Vbiq;* ad omnes meos necessarios,
Salutem primum ut dicas verbis meis,
Consilium deinde atque auxilium expetas.
Vbiq. Tantum volo auxilium, nam pol consilij
Satis est in hoc meo capitolio.
Ego hinc abibo, nunquid aliud imperas?
Amo. Astu præ cæteris ut tractos *Participium*
Est callidus ille, & versipellis homo,
Audax, potens, superbus, insolens, magnificus,
Fac memorem, moneas quid nobis debeat;
Mone sedulo officij sui ut unde oriundus sit meminerit.
Vbiq. Ego istuc curabo tu fac ut cures reliqua.

Actvs, II. Scæna, I.

Participium, Dux insidiatus.

QVamvis qui sim vestitus prodit satis
Id paucis eloquar, *Participium* vocor;
Furem dixeritis, quid ni sim si in rem sit meam?
Furto, (ut nunc sunt tempora) optime vivitur:
Sed tu quisquis es ut sis sciens, minus furtificus
Nunc sum quam olim; olim clam, nunc palam rapio,
Colores quos vides olim clam surripui,

Nunc

Nunc vter palam; arte fiquid rapio
Prudentiæ est: si palam magni animi.
Tales fuerunt summi quicunque genus infimum
Homines virtute superarant sua,
Ulisses, *Diomedes*, & *Iovis* filius *Hercules*;
Ita *Saturnum* patrem regno expulit suo
Ipse deorum pater et hominum *Iupiter*,
Ita *Palladi* et *Iunoni* formæ laudem *Venus*
Surripuit, hanc nil juvarunt opes suæ.
Quid? quid summus *Papa*? *Pontifex* est *Participium*;
Cum nec deus est, nec homo,
Et deus est, et homo, quos vult ad *Tartarum*
Trudit, et rursus emittit parva pecunia
Vendit *Christum*, cruces, & Altaria,
Et cœlum etiam si emptorem invenerit.

Actvs, II. Scæna, 2.

Ille. *Participium.*

Ille. EGo *Pronomen Ille Participio*
Summo salutem dico summum verbis Regis mei.
Par. Ain tu? lætus est *Poeta* Rex *Nominum*?
Ille. Lætus sane quod te amicum habet,
Quod boni fore, & mali sperat *participem*.
Par. Boni si libet, nolim sane mali;

Sed

Sed quid fers novi? fac me ut sciam.

Ille. Belli sum infœlix nuncius.

Par. Belli? cedo quod.

Ille. Vbi imperator apparator, lanx falanx,
Vbi signum pugnæ dant tibia tibicines,
Vbi prœlij locus focus; ossa fossa; lances lanceæ;
Cristæ cistæ; acies facies: bella labella: spicula pocula:
Vagina lagina: spolia dolia: scutum scortum:
Prœlia prandia: tratagemata stratagemata:
Iam me deficit spiritus ———

Par. O quam lepidum, et facetum describit bellum!
Animus tuus est in patinis cum Rex tuus in prœlio.

Ille. Quid ni sit? infamia petire malo quam fame.
Cape has tabellas a Rege meo.

Par. Sine legam.

Ille. Salutat officiose satis: Et iam blanditur homini:
Breviter narrat & dilucide, minatur etiam graviter
Salva res est: vel lapidi persuaserit,
O quam prudentem habeo Regem!
Etiam meruit nos hic nebulo!

Par. Proh deum atque hominum fidem! que ista est mentis!
Quæ res, quæ (malum) illos furiæ atque intemperiæ agitant!
Adeone homines esse pertisos furore ut nullum habeant
Vel communis utilitatis rationem, vel salutis suæ?

Ille. Nihil agis; eo processit res ut frustra revoces,
Fac *Participium*, memor sis officij tui,
Scis quod Regi meo debeas
Declinationem & *Casus* utrumque *Numeri*
Cum a *Verbo* originem trahas, in fidem suam
Ille te recepit, beneficium quod habuit

Maxi-

Maximam persolvit tibi,
Ne ingrati animi te vaquam arguas, cave.
Part. Plane id tibi est animitus, nec cessat quid a-
N am et *Nominibus*, et *Verbis* multum debeo.
Res hæc est ergo gratia, quæ habet consilia
Ille. Etenim si officium facis nihil loqui est consilio.
Meministi *Metium Sufferium* quid meruerit,
Si Neutri parti se adjunxit semper?
Ne æqui te dilaccrent, vindex.
Part. Quid tu ais vertigo? quapia ea quæ libet dicere?
Ille. Servum me autem, [illegible]
Rex mens *Pœta* voluit habere,
Equidem quod res est dicho, [illegible]
Obsequium amicos, veritas odium parit.
Part. Devor philosophastrum.
Ille. Tu ne philosophastrum, cave,
Si quod ego vaticinor, facis. [illegible]
Part. Ego neu tigrum, [illegible]
Aliud animo gerere, [illegible]
Ex animo, id quod res [illegible]
Ego utrique [illegible]
Si ab altero [illegible]
Ab altero damnabor, [illegible]
Regi tuo dum [illegible]
Ne qui ingratum [illegible]
Ille. Id si [illegible]
Satis habetis te [illegible]
Ne ut fallas, [illegible]
Part. Ego [illegible]
Fac ut te [illegible]
Ille. Faciam, tu fac ut præstes fidem.

Actvs II. Scæna 3.

Vbique, Participium.

Vbique.

DIj immortales *Participium* ubi nunc inveniam,
Nam omnes plateas circumcursavi,
Per Gymnasia, per Oeconomias
Per ganea, per omnes popinas, per circum forum,
Apud emporium in macella, fui in palæstris apud medicos
In tonstrinis (denique ubi rarissime solet) in sacris ædibus;
Reperissem ego sane qui *Vbique* sum si fuisset usquam,
Nunc ubi quæram, quam insistam viam nescio.

Part. Heus, ehodum *Vbique.*

Vbi. Quis est homo qui me revocat?
Nihilquid novasti est revocare cum cursum instituero?

Part. Ego sum quem quæris, sis mihi viam petere Participia.

Vbi. Quin tu peri, nihil mea refert, est otium, neque libet.
Dij te omnes perdant, ubi tu aliquando? ubi credo?
Num in Pythagoræ spatio extra cœlum vlumum?
Num in *Platonis* Tartaro? aut in Sphæra Propontij?
Num in Symbo *Patrum*, aut *Pape* purgatorio,
Aut in alio ficto loco? in vero non fallis, jam verum.

Part. Mitte quæso iugare, dic quid est quod me velis?

Vbi. Quod te velim literis ad te habeo scriptas
A Rege meo *Amo*, responsum expecto tuum.
Dum quæro satis diu est, simplici mora res non agitur.

Part. At interim ne impedias linguam dum ego respondeo.

Vbi.

Vbi. Age ergo ne moreris tam mucus quam piscis ero.
Quam ille lente legit: credo ut memoriæ literas,
Nam si numeraſset, nodum verba, ſyllabas
Iam pridem percurriſſem: quam cupio cognoſcere?
Non vivam prius quam non ſciquar.
Num ſatis cogitaſti num deliberaſti quid quidem das conſilij?
Par. Quam vellem inter ipſos Reges (ſi deo placet) gratiam
Componere? quàm cupio ſedare hoc certamen?
Sine magno malo, & totius Provinciæ
Grammaticæ luctuoſo damno hoc bellum geri.
Vbi. De malo nihil ad te attinet, ex re ipſa videris.
Quid de auxilio quod petit reſpondes miſero?
Par. Siquidem illi pro oſtio omnia debeo,
Sed prudenter malo quàm violenter conſulere.
Vbi. Nihilo plus agis quam ſi immerſem in cribro geras.
Lacteam lavas itaque confeſtim arma, para,
Et fac nobis Ducem, *Nomini* haſtem ſortiatur præbeat.
Iam præſagit animus certum illius malum,
Rideo ante pugnam dum animo intueor
Mutila, manca, et *Heteroclita Nomina.*
Par. Ego quæ veſtra ſunt in me merita
Nequeo quin ad me meas opes, & copias mittam.
Vbi. Facis jam quod te decet.
Par. Verum cum multum *Nomini* debeo
Dabitis ergo veniam ſi aperte in aciem non venero.
Et quam debeam illi exiguam gratiam.
Vbi. Vt lubet, nos de eo non laboramus dummodo
Legiones firmas mittas, et opem fortem ferat;
Inter *Nomina Fluxiva* hæc meminerit
Ne deſint nobis *Prandio, Cæno* et ejus generis reliqui.

Qui pane et potu labores prorsus meo gaudet.

Part. Mittam tuæ quando ita vis.

Ubiq. Iam me amas.

Part. Mittam ergo, *Partes* (rursum, *Partes*, *Partes*) *Participium* canum (inquis) et quis meos vocabit ius (Pudibat pudere adeo me illius conscientiæ) *Participii*, et quando

Ub. O [illegible] tibi per dextram [illegible]
Si nobis contingat vt dictum vt non amplius
Futurum *Participium*, mittet totus etiã
Moccine ergo vir vt audiebat Regi meo *Participium* prospero.

Part. Sane, itaque si audiat me illorum dicta plurimum
Abijt? quid est quod mollior quam hic [illegible] fuerim?
Sed ne sentiat Rex se aliter oportet linguam promptam,
Aliud pectore habere clausum.
Nam ex demum est sapientia:
Mortem quem non potest arte vincere?
Quod si ex animi sententia accident.
Spero fore vt solus *Grammaticæ* potiar Imperio.
Promittam vtique sæpius elapsa,
Mittam neutr, adero in subsidijs,
Si violanda est usquam propter Regnum violanda est fides.
Sed, St. video advenire *Conjunctionem* simul.
Pergo si hæc audivit homo pacificus.

Actus, id.

Actvs, II. Scæna 4.

Simul. Participium.

Simul. SAlve *Participium.*

Part. Tu quoque salvus.

Sim. Factus in tempore advenis,
Vt opportunitas mihi non parum
Part. Quid rei est? dic.
Sim. Est quod te monere tantum
Part. Libenter equidem.
Sim. Quæ inter Principes orta sint dissidia
Non ignoras?
Part. Audivi equidem; non solis sibi ipsis
Sed nobis omnibus periculum dant.
Id te pro tua prudentia arbitror intelligere.
Sim. Intelligo satis, sed instant quid facies hominibus?
Tuum est pro dignitate tua operam ut parem consilijs dare.
Tuum est nascenti malo ne serpat longius occurrere.
Part. Nihil est facilius dictu; sed quare meum sit, edoce.
Sim. Tu post reges primus es, utrique plurimum
Debes, vterque autem plurimum
Res communis jam jam agitur
Concordia stat nostra? Respublica
Illorum alter perit solus?
Omnes nos peribimus simul.

Part. Est sane quod dicis aliquid, sed non est istuc
In manu mea, non sum mei Iuris homo.
Duobus etiam ego servio dominis,
Alteri quantum addo tantum detraho,
Nec quidquam possum cum altero agere
Nisi idem apud alterum violem:
Ad nullum (fateor) magis quam ad me hæc res pertinet
Nulli potest hoc bellum esse miserius:
Nam quisquis illorum, peribit *Simul*
Quicquid illius habeo, quare te rogo
Obnixe, *Simul*, ut aliquem huius rei despicias
Qui authoritate, et gratia apud utrosque valeat,
Neutri debeat quicquam, ego qui utrique debeo
Ad hanc rem nihil possum esse vtile commodi.
Ego vt rem meam curem hinc abeo
Tu quod facis, *Simul*, hac quæso sedulo.

Actvs, II. Scæna, 5.

Simul solus.

Simul.

Næ ille parum sapit qui sibi non sapit,
Qui in publicum consulit nec de ille sibi
Simul, et Reipublicæ consulit hæc:
Sed qui sibi seorsum cavet publica neglig.
Cum publico (velis nolis) peribit simul.
Hic fortasse ex hoc dissidio Principum

Monet

Montes sibi fluxus pollicetur aureos
Miser, qui suam bonam cum malis jungit publicis,
Qua vita est *Partitipio* in *Grammaticae* provincia
Absque *Verbis* & *Nominibus*; sine quibus
Neque *facti*, neque in *actione* cognoscor,
Neque *sensus* edisti, neque *personis* illum potes,
Neque quidquam sapere *Grammaticum*,
Sed regnandi omen libido non fugit?
Sua mala cernere, dum [illegible]
Adhuc relinquitur; verum [illegible]
Nanus fugerunt, cum [illegible] sed fero [illegible]
Insanus quisquis in eadem navi navigat
Ex naufragio spectat [illegible]
Sed surdis cano, nemo est in hac Provincia
Grammatica (si me solum excipis)
Qui a pacis non abhorreat [illegible]
Alium alia movet necessitudo Principem,
Pronomina sunt in clientela *Nominum*,
Propositiones illorum inservitia *Casibus*,
Adverbia verbis adhaerent, *Nomina*
Inter se *Adjectiva*, infelix *Participium*
In continuis bellis sua fortuna [illegible]
Mihi relinquitur sola pacis fiducia,
In meas utilitates possem leges vertisse,
Equidem meo munere perfuncto fungerer,
Sed hoc miserum, qui voluntas [illegible]
Posse minime, et quam velis [illegible]
Adibo tamen Reges, nec meo defuit officio,

ACTVS I. SCENA I.

Silenus. Puer.

Sil. LItes studio citas, mi Puer optime, Inter te, et Verborum Principem Principio tamen ego vos amabo. Hoc mihi credere vehementer velim. Nam (crede mihi) Poet. Quae vos tam incensos in arma accendit, Quae vos stimulat ira privata, Res tua non spectatis publicam? Quid futurum est vobis vita, Acciderit humanitus? Extincta verborum genera, Non vides sublatis Verbis Sine quibus mutum et mortuum Omnem si projecisti curam Ac saltem privata te tangat Poet. Quid tu me cepisti, Adeo esse caecum, Vt opus sit mihi consilio Ego, & mihi, Etsi te, & tuo carpe Tu si me quod simulas amas, Ad provinciam tuam redi, et copias quaeram

Tuas instrue, est nunc ubi amorem probem tuum.
Sim. Equidem (ut nequeam fateor) homo sum multarum
Vtriq; servio, utriq;
Si quid in *Communi* possum,
Alteri non tam cupio
Ego *Nomina* si quando
Communis servus sum tamen
Partibus, nisi
Sed me quæso vide,
Posse perdere; quia
Dic sodes in obliquos,
Verborum si
Sinite quæso ab
Poeta. Multum
Bonum esse
Exponere
Nihil ego magis
Non mea salus magis
Totam *Verborum*
Tantum volo
Eo pudere me
Præterea tantum *Præpositiones* gnosci
Quarum aliæ *Accusativos*, aliæ *Ablativos* regunt,
Vna etiam in *Genitivos plurales* feratur *Tenus*,
His accedit *Participiorum* natio quæ *casu* mihi
Debet, et genere; hanc libenter *Verborum* fungentem munere,
Nonne vides ut jam in *Ablativos* posita
Verbi Substantivi omissa vicem *Conjunctionis* suppleant?
Hæc (mihi credite) satis sunt provisa
Tu quæ nostra est Provincia,

Reliqua

Reliqua nostra permitte fidei.
Sim. Satis te scio ista providum; sed plus vident
Oculi quam oculus; Tu mi Poeta, & Sapis
Amicos adhibebas in consilium.
Non tam potest facile Ungarus, & Neuterus
Familiaritas & confectudo divelli,
Sine summa pernicie Provinciæ Gubernatricis;
Deinde novas leges ferunt, nova cudunt numina
Devidere, res est tanti laboris, & negotij,
Vt nec dies nec noctes vacuas à laboribus,
Nec liberas scis habituros ad somnum, & cibos.
Ad hæc; cum jam tanto labore Concilia conficias,
Cum vix sapperiat quibus nos dolosis fraudibus,
Quid futurum cenſes extincto Virtutis grege?
Vide quæ tua est prudentia quam compescat molestijs
Poet. Sunt ista quidem vera, nec te mihi vana consilia
Sed eo progressum est ut non possim fine dedecore
Pedem referre, id si possim libenter fuste velim.
Sim. Vbi ergo te ego cum verbo agam si quando
Vllo modo ad æquas & honestas leges animum flectere.
Poeta. Sane, gratumque habiturus sum meritum tibi
Simul, Merito te semper amem, Poeta, & nunc amo plus.

(mus.

Actvs, II. Scæna, [illegible]

Simul. Amo.

INsanum magnum molior aggredior,
Metuoque ut bellis possim sustinere
Nam ex amore priſtino
Vt *amoris* nullum remanet
Adibo tamen Reges & quod poſſim experiar
Amoves ſummum ſum, & *Odiovem* primipilum
Plurima ſalute impedit
Amo. Facis quod ut *Amet*, *Simul*, ſed tibi militum
Sim. Si me amas quod ſtudium
Et tuo regno, non opus eſt militum
Ego et tuus ſum & Patre
Agam in commune quod communem ſervum decet
Vt conſulam: vide quantum incidit mali
Ad vtrumque ex hoc bello, et me pœnitet.
Amo. Quid tibi hanc rem curatio aut mutitio eſt
Niſi milites et abis quamplurimum paras tuos
Mihi in auxilium, fruſtra rogas.
Sim. Salutem precor tibi ita ut ſit mihi,
Nam peſſime iſtuc in te, atque in omnes conſulis.
Amo. Quid ais omnium niſi acturum fugis, feres
Infortunium magnum, deperum adeo
Adeoque exornatum reddam ut dum vivas ſcelus
Hujus loci, dicique, meique ſemper memineris;
Ego ſi nescis, *Potam* amavi pridem,

Nunc

Nunc tantum odi, quam qui maxime ——
Sic sit, ita nunc vivam, quod ego!
Vel amoris, vel odij incendor flammis,
Nihil medij; proin tu ne perire velis,
De pace tace, de Poeta silentium.

Sim. Væ misero mihi, væ cinibus *Grammatice*
Quo me vertam? aut quid nunc faciam?
Nulla nunc reliqua spes est, nullum præsidium
Salutis, deerat video nihil penitus,
Et nostra Republica: sed nolo aliquo divertere
Nec tangi sim particeps mali,
Aut tantæ spectator miseriæ:
Vanam falsus, ac mendacem invenisse vatem
Ac non mentium nobis ictum esse malum
Si non expectatum aliquod remedium
Intervenisset, vos nunc postremum valete
Valete omnes, & meas partes estimate

Actvs, III.

Actvs III. Scena I.

Ille, Poeta, Ego Deus, Cis Regnum Pape Deus.

POstquam legationem obiit
Ad Regem redeo, fiat eorum quæ
Regem suum Regem
Poet. Laudo
Ille servorum omnium
Poet. Gratus adeo, *Ille*, adijsti quos volui
Ego. Negotium
Ille. Adij, perfeci, effeci, paruit, vult jubet
Aquam afferri paruit, plaustra, & propinam
Poet. Cur
Ille. Ve
Poet. Cur
Ille. Nuptiæ
Salus, item lux, gaudium, vita,
Poet. Efurire mihi videor
Ille. Mihi
Poet. Tuo arbitratu, id facile patiar
Ille. Sin
Poet. Si quid

Ille. Ergo accipe, lætitiam quidem fero,
Adsunt tibi in auxilium copiæ meæ,
Quæ hostes fundant, laterent, dissipent,
Edant si placeant carnes, bibant sanguinem,
Et quod cunctis cupidis occasio
Te totius Dominum faciet *Grammatices.*

Poet. Summam voluptatem narras, sed ubi sunt?

Ego. Adsum *Ego* tibi *Poeta* Rex invictissime
Paratus ad omnia quæ mihi imperes.
Etenim sum oriundus ex familia
Tua, propinquissimus ex officina
Et quod summa à me gratia
Sed ubi milites

Ego. Negotium dedi Legatis meis *Tuidem* & *Suidem*,
Hominibus sane validis, & fortissimis,
Exercitum ut conscriberent, artes conscriberent
Et huc ad me continuo cum vocarent sine mora,
Illi imperata faciunt; *Possessiva, Gentilia, Relativa, Primativa, Derivativa* cum *Attributis*,
Confestim armant, *Numeris, Figuris, Personis, & Casibus*
Ego interea ad te transcurri de voluntate tua ut cognoscerem.

Poet. Recte fecisti, ad parvum abi, & comitatus tuos
Advenientes, in castra ducito, ego mox adero.
Vbi reliqui?

Gr. Etenim vivat Rex *Poeta* meus
Ecce tibi adsum cum meis fidissimis *Amanuensibus*,
Nec quid te rerum nostrarum latere,
Multum me *Verbum* ad partes sollicitavit suas,
Et ut ingenue fatear quod res est, illi debeo

Aliquid,

Aliquid, neque ignoscam dolisse me *Pontificis* partem,
Et ad multam res signandas duxerim,
Hujus ille me repulsæ adhuc dedisse beneficij
Vt illius *Portas* sequerer, & nisi deberem plura
Tibi, parvissem; eramus facis Regni participem tui,
Daque mihi *tribus* præfici *Gallias*.
Non permittam ut me tempus ullum ingrati insimulet.
Quare ad te adduco vitas, vires, opem, opes, fidem, & copias.

Poet. Agnosco quæ dicis vera esse omnia *Cic* sanctissime,
Et quos tibi dedi honores eos pene locasse optime.
Quod si nobis fortuna (quod meæ dubito) favebit,
Honore a me fazo afficiaris, ut meretis, duplici;
Redi in castra, & milites fessos de via reficu.

Cic. Faciam.

Poet. Vide, *Ille*, ne quid desit quod *Cic* fuit
Patet necessarium, si non fugiunt lume de meo.
Atque voca ad Tribunal nostrum reliquos,
Vt intelligam universi vires exercitus.

Ille. Heus *Interjectio* ubi tu malum latitas?
Rex te vocat.

Pape. Hui, hui, hui, o pape!

Poet. Quid tu genus?

Pape. Quis, quis, sum hunc annos pertinerent non video,
Sed *Pape* quid hoc hominis tam splendide ——?
At, at, at, Rex meus est *Poeta*, neque provideram
Silve *Poeta Grammaticæ* ornamentum, & decus.

Poet. Et tu salve *Pape* mirandissime,
Scis quid mihi obtigerit?

Pape. Audivi sed miror magis, quam credo;
Pape, pape, pape.

Poet.

Poet. Ang. Fortuna. Res (quæso) ancep
Ut nos bene nostri feci plurimum.
Mihi hodie in convitio injuria inulta indigniſſima,
Summo ulciſci. Parere (quidem, & mihi de
Pape. Euge facis me rerum fortuna & magni
Poet. Noſti quid te volo agere
Ut doleas tuas in hominem
Pape. Faciam me cupiens, hei, hei, hei,
Ita noſtris nobis quanti de
Ille. Ecquerio, nimirum
Ad cœlum brachia, quod
Pape. Ha, ha, he, dixi non
Quantum ſum riſurus tantoſi
Poet. Redi in caſtra, & triumphum cane;
Victoria eſt in manibus.
Pape. *Mane ovabo*, in triumphum, in

Acrvs, III.

Actvs, II. Scæna, 2.

Amo, Ædepol dux, Vbique:

Vbiq.

EVasit sane, & fuit cunctator;
Nam si præbuisset, dum ille gravitet
Quid sit cunctatum mora dubitationis causa,
Amo. Quid nunc agimus? unde incipiemus?
Ædepol. Nam propere curandum est.
Vbiq. Quid, ais, agimus? quid dicis?
Quam prædicamus? nam quamvis
Amo. Semper amavi dilectam
Vbiq. Sane, nam libentius
Amo. Age quæso
Non quod veniunt
An ut ad *Pestum*
Provocemus, nam
Ædepol. Ita me
Ita me Regina
Ita me Ope Ipsa
Ita me Juvant
Vt si *Pestis*
Nam quæ sunt
Tantam habent
Et totidem
Pro nihilum
Quæ in Persona
Vt enim stringe
D Ac

At vero cum tuas recenseo copias
Dijs immortalesq; quam infinitas es!!
Imprimis singula *Verba* habent sex *Modos*,
Deinde singuli *Modi* habent quinque *Tempora*,
Tempora autem tres *Personas* in *Numero*
Utroque, quæ *centum* & *Octoginta* faciunt,
Cum integ-illius comparandi Præsencia
Hæc per verba ducantur singuli,
Hui nulli comparanda cum tuis
Nec fruges consumere nati numeris in belli furnum
Activorum verborum gens fortissima est,
Et *Passivorum* etiam natio multa potest.
Fugoris & inediæ jux ma pessimæ.
Quæ est fortissimorum *Verborum* & militum
Prima laus.

Vbi. Sunt hæc dux inclitæ veritatis
Neque enim sive vires spectes, sive numerum,
Sunt ulla arma comparanda cum tuis.
Habes præter hos quos ille recensuit ingentes
Cimbrorum & *Sauromatarum* copias,
Virorum fortissimorum quas ego gentes
Ex mea conjuge *Nusquam*, *Vbiquis* & *Ne*
Vocant, gentem sine bellicosissimam
In lecto qui pugnat indecorum mori.
In armis verò occumbere splendidissimum
Horum *Anglium* alteri occupavere
Alteri *Romanos* ausi sunt invadere aequinoctium.

Ædepol. Castor, ecastor, hercule, me hercule, pol, ædepol.
Oportet valde mirandos esse homines
Qui *Nusquam* & *Vbique* parentes habent.

Ano-

Amo. Placet ergo vt Legatum mittamus aliquem
Qui quid habeamus amici nuncio
Bellumque cogitent indicat Nouium.

Ædepol. Dum fidus, nullus fidus, nullum consilium
Potest certius, aut ad hunc rem, & deum
Splendidius dari.

Amo. Eamus igitur & videamus intus qui sit maximo
Ad hoc munus, & officium idoneus.

ACTVS III. SCENA 3.

Solicismus, Barbarismus, Tautologismus, Cacozelus Grammaticæ Pestes.

NVnc nos licentes fac Regem diffidere
Liberaliter quodcunque vobis in os loquar,
Ego nunquam cum vis flectere *Grammaticales* regulas
Sed ego accepi de fructus *Priscianus* bonus responsum
Qui ille vapulabit me millies in Schola
Ego nunc inter sodalitas tantas frangar tibi caput
Tam tuber ego facio quam fungus ebi.

Barbarism. Ego certe bonum remedium de illo accepi
Nam ille nunc desistet quo me fit semper,
Nam quamvis ego semper loquebar congrue
Tamen vapulavit me in schola
Quia dixit me loqui barbare,
Iam qua regnum ejus est perfectum gaudio.

Cacaton. Lu-ti-tia cerve eſt in cordibus meis
Quando vidébo illius ſanguinem capræ
Tantum quantum ille fecit ſanguinem naves meas!

Translator. Væ, væ illis pediculoſis *Grammaticis*
Nos illam illorum Provincia deprædicabimus
Vt nihil poſthac habeant quod edant: niſi pediculos
Qui nos haſtenus ederunt habeant
Væ, væ illis pediculoſis *Grammaticis*.

ACTVS, III. SCENA, 4.

Anus, Sedes Legatus.

Anus.

NOn eſt tibi ignotum quod omnium aures, & animos
Iam diu occupavit, quibus me *Patres*
Convitijs inceſſerit in omnium modo;
Nec eam injuriam ſuam causam fecisse
Ad Senatum veniri, ijs visum; ferro, famæ,
Flamma vindictam de homine ſumere expedire;
Tu qui natus es adgravescendum ingenio,
Visus es nobis ad hanc legationem obeundam
Maxime idoneus.

Sedes. Tu ſi jubes, ego illinc me mitto furores

Anus. Equidem volo & jubeo, *Sedes*;
Tu me ſequere ut intus mandata accipias.

ACTVS, III.

Actvs III. Scena 5.

Simul, Sedet.

Simul.

O Infelix hoc seculum, & præceps miserum,
O infames homines! O cæcos sui mali!
Quæ istos agunt insaniarum intemperiæ?
Quo ferunt infernales furiæ furiæ?
Quo rotant in suum pernicem præcipites?
Quantos in suos mortiferos laqueos mali?
Verborum gentem vult delere Nouitatis furor,
Nouitatem vult extinguere Verborum autoritas,
Ac si sublatis Verbis negotium possint Nouitas.
Aut potiri rerum Verbis sublatis Nouitas,
Ac non amore vivant moriantur discordia;
Quia rerum deus inquit non sit,
Quis tam cæcus est, qui neget?
Sine Verbis non potest in se Nouitas stare?
Verba esse nude nisi vestiant Nouitatem?
Ex metis Verbis nulla oratio,
Ex Nouitatis metis nullas sensus;
Sed ex mutua conformatione,
Ex horum concordia, & simplicem mixto
Omnis oratio plane plena completur.
Non est, (quam illi temperant dicti,) pugna nova,
Audiuisse notitiæ veterem ex Majoribus
Hanc fuisse controuersiam, sed de consilio
Prudentium; nam rei spectatæ ad unum compositum
Litem fuisse & conuenisse in hunc perpetuæ legis

Vt recti *Nominum, Verborum, Personæ, & Numeri*
Præsent, & *Verba* obliquos *Nominum* Casus regerent,
Verbum in suos *infinitos*: *Nomen* transiret in suos
Genitivos: ut *partes* reliquæ ad hæc
His servitent duobus, hæc ad hunc manserunt diem
Nunc stultu isti ad eosdem relabuntur scopulos.
Ad idem impinguot saxum, nec veris obtemperant
Consilijs; se mutuis vulneribus
Eunt perditum; nec se patiuntur corrigi.

Sodes. Deus bone! quam intus variarum est consilijs;
Alius censet non mittendum esse belli nuncium,
Alius inhonestum invadere imprudentem,
Alius mittendum, & æternum *Poetæ* silentium indicendum,
Alius non perdendam esse artem *Poeticam*.
Quid omnes referam vobis sententias?
Videtur verum quod vulgo dicitur
Tot sententiæ quot homines, tot sensus quot capita.
In hoc unum omnes una voce congruunt,
Domandam esse bello *Nomini* superbiam.
Et mihi tandem dant negotium ut bellum denunciem.

Simul. Heu, heu, heu quo me vertam.
Aut quid inceptem consilij.
Heus, heus, *Sodes*, quo tantoperè properas?

Sodes. Quo me mittit Rex meus & Dominus,
Vt atrox bellum indicam *Nomini*.

Simul. Noli, mi *Sodes*, si me amas facere.

Sodes. Egone ut Domino meo non parcam?

Simul. At charior sibi debet esse Respublica.
Corrigendus Dominus certis consilijs.

Sodes. Tu qui sapis, ea consule; certum est mihi

An

Authoritatem Donati non detrectare.
Simul. Heu pereo res, heu perii penitus,
Hic neque consilij, neque auxilij ullus est copia,
Restant quatuor exercitus Grammaticus judicum,
Priscianus Linacrus, Despauterius, & Lilius,
Res illorum agitur, ad hos provocare certum est,
Si quid adhuc me hortaris relinquitur.

Actvs, IIII. Scæna, I.

Sodes, Poeta, Ille.

Sodes.

HÆc opinor sunt castra Nemorum
Adeo ne hominem famosum? sed eccum ipsum video
Nihil quidquam opportunius accidit;
Amantissimus suorum Rex meus Amo,
Et tum infestissimus dux, atque Imperator,
Belli invictissimus, haves indubitatus,
Et Rex totius Grammatices.
Poetæ Nomnum *tyranne pessime*
Pro pristina salute mittis servum,
Famem, Flammam, pestemque pessimam.
Ille. Nugæ sunt quas blatijs, nec quidquam terroris afferunt
Poet. Quis tu es qui audes nos lacessere,
Sodes. *Sodes* sum de Gente *Adverborum*,
Qui te, *Sodes, Sodes*, provoco.
Poeta. *Hancine verbosa nobis de gente salutem*
Mittit Amo? tantine patet sua verbula pendi?

Verba movent timidos non fortia pectora verba.
At nos pro Verbis illi furentique, furentes
Mittimus, at flammam, vel flammam flamma fugabit.
Cerberus ex isto dicar Phlegeta canis, exul ab aula
Horrescens flocco exhalabit, vel quicquid Avernus
Incolit horrendum, spumabit, ab ore, cruentus,
Flamm[illegible] put[illegible] ex ambobus me dixi fi[illegible] solum.

Ille. *Sodes*, capo hanc salutem & refer tuis,
Insanum hominem incendisti furore *Poetæ*,
Sodes. Imo relinquo vobis vos, quam pestiferis tollite.
Ille. Nunquid valet Rex tuus *Asus*?
Sodes. Invitis vobis nectissime valet.
Ille. At infortunium ab amico dicas volo.
Sodes. Fortuna favet illi ut tu pendeas,
Et tu pereas, neque salutem
Moriatur vestram quibus est daturus *Tyrannus*.
Ille. At tu male vale —, o mi *Sodes*.
Sodes. Et tu mi *Ille* male peri.

Actvs, IIII. Scæna, 2.

Ille, Poeta, Cis, Ego, Pupi.

Poeta.

Videtis commilitones fortissimi
Quam indignis *Asus* me lacessiit modis,
Vnum tantum relinquitur ut quamprimum possimus
Accingamur ad proelium; nunquid placet?

Ille

Ille. Numquid placet? quam te de rerum adhuc
Dubitas voluere me, tempe fruitur quam progredi
Progressum pedem retrorsum, tempe dimicare,
Equidem aeternum famem malim quam fugacem,
(Quod ego malum malorum omnium tibi maximum precor)
Quam te in eo, & tuos tantum non omnes videre.

Cic. Quin tu (de nobis nil quaeso dubita)
Audi, & certam tibi pollicere victoriam.

Ego. Audi, mi *Pote*, non opus est viribus, non consilio.

Pape. Tu mi Rex si animum habes, ego doloribus
Omnes tibi hostes tuos confodiam
Mittam in eos, *heu, hei, hei, proque deorum.*

Pote. Nae ego mecum, neque de vestra virtute
Dubito, aut nostris viribus, ego mi *Cli*
Cum tuis *Antepilanis* in dextro cornu curabo,
In laevo *Egnatius*,
Pape cum tuis *doloribus* mediam
Tenebit, ut tarentum hostium impetus
Non parvum; ego in secunda acie curabo,
Ille cum *Adjectivis* erit in praesidio,
Sed miror non adesse *Participium*,
Cum venerit *Ille* cum praesidio juniore.
Nunc consilium non est hic non est opus
Ut vos animem; omnis spes est in manibus,
In pedibus infamia, & turpe dedecus.
Memenoto eum *Verbis* esse praelium
Vobis, quae non virorum, verum muliercum
Sunt arma; vos *Verbis* in fugam *Verbibus*
Vertite; hoc unum facere meminerito
In fuga plus esse, quam in praelio periculi,

Pugnate

Pugnate ergò fortiter, hostes fundite,
Pellite, vertite, fugate, vincite,
Speculator, *Ille*, quid rerum gerant
Nos interea instruemus aciem.

Actvs, IIII. Scæna, 3.

Vbique, Ille.

Ille.

QVis hic homo qui nobis venit obviam
Si non incerti me valde fallunt oculi,
Vbique est, mei juris atque loci,
Qui semel prandit est duo jugera tritici,
Sex dolia vini, duos boves, decem oves,
Præter Gallinarum, Perdicum, palumbarum
Cornicum ingentem gregem,
Vbiq. *Ibidem* ne video parasitum *Nominis*?
Ipse est adibo, adibo hominem; salve Barathrum,
Ciborum, ferculorum coctorum heluo,
Ille. Et tu jurate *Bacchi* hostis & *Cereris*
Male peri quando nos unâ mensâ non capit.
Vbiq. Haud male salvere dices sed tu peri potius
Si quidem perundum est alteri,
Ego tecum non possum valere amplius,
Sequar ad interitum. Nunquid eiuis?
Ille. Quid rogas?
Vbiq. Numnam fame perire cupis?
Ille. Malo satuitate.

Vbique.

Vbiq. Credo; sed fame perit prius
Quisquis *Poetæ* servit famelico.
Ille. Quid qui amatori misero? sed quid agitur apud vos?
Vbique. Focus strutus quinque millia longus,
Latus verò decem stadia, non amplius.
Ille. Tu quid ais? in quem usum?
Vbiq. Ad coquendum quicquid terrestrium,
Volatilium, aquatilium genus. Nemo non alit.
Ille. Cui ventri?
Vbique. Nostro.
Ille. Credo, nam quam sis capax venter tibi
Iam totos decem annos scio.
Sed heus tu, quid nobis relinquitis?
Vbique. Famem.
Ille. Hui tantum famem? cænam narras missuros.
Vbiq. Si quamvis miseriorem habes cœquam pauperem,
Condum, & Oeconomum etiam.
Ille. Habeo gratiam: debeo sane tibi
Et quod grati primam est agnoscendum animi,
Dabo quam possim operam ut rependam brevissime.
Sed heus, *Vbiq.*, quid capitis consilii?
Delere nos miseros vultis funditus?
Vbiq. Funditus —— ut nullum vestigium *Nominum*.
Linquamus, nam nihil aliud estis quam *Nomina*;
Nos vero, vobis extinctis, fingemus nova
Alia quæ nobis pariant æternum decus.
Ille. Contra naturam mihi sapere videmini,
Nam sublata *Poeta* quis *amores* canat?
Aut quis *amicæ* inimicam placet, aut tollat laudibus?
Vbique. Nos id videbimus, id vestra nihil refert.

Ille.

Ille. Videte etiam ne neglegentes, & sero pœnitat.
Nam multa faciunt homines
Quæ infelix ubi voluerint,
Quando infectum esse postunt nullo modo.
Vbi. Vos mortuos tantopere quando nos volumus vivere.
Ille. At nos vivimus nihilo, nobis qui sumus mortui,
Viventes, facilius est *Mortui* fiant vivi
Quam *Verbo* sint *Nomina* viventi;
Habemus firmos copias, Regem invicti animi
Qui amatorem non pluris quam muscam facit
Ego te, *Phique*, brevi muscam faciam.
Phi. Magnifice vero vox!
Ille. *Verbi* linqui nos non *Verbi*,
Vos dicis verba nos autem *Verbere*.
Vbi. Pugnos follicet.
Ille. Mihi vos finites.
Phi. Heus, heus, *Ille*, unum te volo.
Ille. Dic quid est?
Phi. Abi eo & fuspende te ne parvus in pratio.
Ille. Non vacat nobis, neque convenit ad eam operam
Vacat tibi & tuo hero, habetis parasitum carnificem.

Actvs. IIII.

Actvs, IIII. Scæna. 4.

Amo, Adepol, Virgo.

[illegible]

NOn me lassæ militis Phileæ Virtutem non addecet,
Neque Orationis suæ fugere spectatorem genuinæ simile:
Sed de vjrorum ecclesiæ [illegible]
Ea mihi spectatus est facie, [illegible]
Quam bonæ & fidei fuit, & vultum ut decuit bellicæ
Diversa est ex diversis genitori [illegible]
Ex Neutrubus venit, [illegible]
Propositionibus simulis, & [illegible]
Animis inter se incertis, & [illegible]
Vos & omnes vestræ gentis Cives [illegible]
Et inutile, quatum vos, [illegible]
Patria vos, nunc [illegible]
At unum optatum est vobis, [illegible]
Ferendis, superandisque [illegible]
Metus, periculum, [illegible]
Atque imbelles hostes servos vestros [illegible]
Arma capitur dulcissima [illegible]
Vultum vestrum mihi [illegible]
Gloria, victoria, res & opes [illegible]
Audenti decus, timenti [illegible]

Adepol. [illegible]
Vt ego hodie [illegible]
Fugabo ad Tartarum & in [illegible]
Flumine subnergam [illegible]

Vbique.

Vbi. De nobis jubeo esse securũ, junge mihi *Edo* servum tuũ,
Tibiq; *Nomisma* cygnas *Pranci* solũ cœnam.

Amo. Novi equidem virtutem satis;
Tu *Ædepol* instrue eniem;
Vide tu, *Vbique*, quid hostes rerum gerant;
Ego post principium signum dabo omnibus.

ACTVS, IIII. SCENA 3.

Vbique, Edo, Amo, Illi.

Vbique.

HAud stultus sapit quisquis ante cavet quam doleat,
Nam nos iras periculaq; objicimus
Solis tam longe ante Legiones; si quid mali
Nobis accident, nescis quantum Respublica
Damni ferat, extincta si Adrasti facinus fama
Et me sublato genie etiam.
Qui tibi fidelem navet operam.

Edo. Provide, sane ego mihi videor,
Tu si liber sõlitus es, ne quid nobis
Sed heus, minus est neglectum, nimis a nobis
Summas hic soli sine viatico periculum
Ne hic in manibus peremptos fame.

Vbiq. Illic nihil est genicli, hic ego male
Subveni satis, nunquam fui rerum tam negligens,
Atq; ideo libeo venitri quod sufficiat.
Tibi qui nihil aliud facis quam *Edis*,
Nunquam deest quod *Edas*;

Sed

Sed heus tu vide quam sint contra dicta omnia.
Edo. Et promitte etiam.
Vbiq. Promitto mihi non nihil, ego
Tu me quam sine Edone vide.
Edo. Vtrique id fufficere nisi non permittas
Simul edere fugere ne quod detur
Sed quid hoc hominis qui fugis te exanclo?
Heus tu bone Vir quis tu es?
Dic mihi quo fugis à prælio?
Sum. Ego [illegible]
Nil pudet *Nomen* positum
Sed tu qui non simul facis
Quam *Edis*, quid tibi
Aut cur tibi respondeam quærimus
Vbiq. Quia sic libitum est respondere
Sum. Nè hercule quidem coactus
Malo respondere his quam mori semel
Magna mihi
His subsum solis, nec
Est quidquam
Ego hæc & me
Non possum pati ideo fugio
In commune ut
Vbiq. Quid tis omnium —
Tibi id licere impune
Sum. Si quid
Sinunt
Et quod *Edatis* abunde dabo
Vbiq. Tu
Dentibus quæ

Fil. Quid hominum? quid hos?
Pernam mercatis? prædo hanc declinare est mihi
Vos substantivo cluniculi, ego hanc lanienæ edam.

Fil. Tu, *Edo*, serva hanc magna cum diligentia,
Ne quæ cupiens aut fera quadrupedis alis,
Semel fugiendi si darit fuerit occasio
Sanis ossibus, quæquam poli illius possis prendere.

Sum. Si non est quod dem vobis,
Mane vis ut dem ipse in pedes.

Edo. Si dederis ergo exemplo mihi quod dem tibi.

Sum. Avis me fere consuetudo fuisse.

Edo. Ita ut dicis, nam si fuxis te in cavum dabo.

Sum. Satis est Verbosum quid vultis me insanum dare?
Quid vis malo quam perire.

Edo. Nunc non precium hoc dono.
Vel homo est, *Equus* est *Asinus*.

Fil. Sane.

Edo. Sanis ex morbo, nempe dicas quod dat habeas.
Quid mihi de tuo liberalitas largitur labeas.

Sum. Ego tibi *Præsentis* indicativi mei largior
Tres *personas*, es, *est*, *sumus*, *Imperativi* duas
Tu, *esto*, *este*, *esto*, *sunto*.
Secundi modi *Subjunctivi* *Imperfectum* tempus
Vis quo edissem & comesse,
Dem impersonæ *esse*, *esset* & *comesse*.

Edo. Addis *Infinitivum*, *Esse*, & *Subjunctivum*.

Sum. Addo, vale; memineris jam id quod ego dedi
Nihil immune est merum.

Fil. Hem mercis vecors est ego immo mihi stolidi.
Quid hæc (quidam) mi est quod non edo pendebitis

Edo

Edo. Miror sane nemo hic fuit,
Sed quis cibi venter tam capax
Qui tantum tam cito consumerit?
Vbiq. Actum est de me hodie, sed potesne drachmam
Vnam mihi dare quam eras tibi reddam?
Edo. Vix hercle opinor si me opponam pignori
Sed quid de drachma facere vis?
Vbiq. Restem volo emerem.
Edo. Quamobrem?
Vbiq. Qua me faciam pensilem.
Certum est de me jam supplicium sumere,
Qui tantum bolum emiserim è faucibus,
Hoc flagitium non me sinam ut impune feram.
Edo. Quis mihi drachmam reddet si dederim?
Tu si ita certum est per me pende, & peri,
Egone drachma mihi simul pereas cavero,
Iam ventum est in verum periculum famis
Ego ad meos redeo.
Vbiq. Et ego me suspendam paululum,
Saltem dum hæc á me abscedit ægrimonia.

Actvs, IIII. Scæna, 6.

Simul, Priscianus:

Simul.

Ad te venio spem, salutem, consilium, auxilium, opem tuam,
Pris. Neque pol consilij locum, habeo, neque auxilij.
Sed istud quidnam est? (copiam

Sim. Nisi tu & Collegæ succurritis
Actum est de *Grammatica*.
Pris. Quid ais de *Grammatica*?
Sim. De *Grammatica* dico —
Tantæ tempestates litium
Ortæ sunt subitò inter *Poetam*, & *Amo*,
Vt nil nisi de bello cogitent
Et moliantur interitum alter alterius,
Ego ut gratiam restituerem feci officium,
Mea tam parum potuit apud illos oratio,
Vt jam ventum ad manus putem.
Pris. Me miserum quid ego audio? nunquid verum prædicas?
Sim. Verum prædico, & ipse audivi quod dixi singulis
Sed surdis cecini, laterem lavi, *Poeta* erit æquior,
Amo mihi minatus malum.
Pris. Perimus penitus,
Sed cur cesso collegas convocare meos
Vt huic subito subveniamus malo.

Actvs, V. Scæna, I.

Priscianus, Linacrus, Despauterius, Lilius, Simul.

Pris. HEus *Linacre* te, & te *Despauteri*, & te *Lilie* volo;
Vestra interest, vestra res agitur; nunquid
Audivistis istius? ad me venit *Simul*
Vir probus, & prudens, & rei *Grammaticæ* amans,

Is ait inter verbum, & *Nomen* simultatis maximas
Recens natas quæ *Grammaticam* pessum dabunt,
Nisi nos maturo occurramus malo,
Fecisse se officium, adijsse singulis
Compellasse, monuisse, orasse ut meminerint
Quorsum pertinerent arma civilia,
Ait se non magis commoviisse illos
Quam si essent lapides,
Rem spectare ad prælium,
Iam ventum est ad manus.
Metuendum est ne succurramus sero nimis.
Linac. Itane decipiunt? itane desæviunt Principes?
Eòne processerunt vecordiæ uno ut perdant
Tot sæculorum labores?
Desp. Pereant illi potius.
Linac. Quid est, *Simul?* unde orta est hæc contentio?
Sim. Ex Vino nata est unde omnia fere mala,
Neque *Bacche* bacchantur *Bacchanalibus*
Furiosius, quam isti de Principatu inter cyathos
Rixabantur, & post cyathos digladiabantur.
Verbum summum, *Nomen* summum esse *Orationis* imperium
Asserebant; sed lentioribus studijs
Verbum contendit pendere à se *Nomina*,
Nomen Verba à *Nominativo* suis;
Hinc ad jurgia ventum est: inde ad convitia
Et quæcunque mala ira, atque offensus animus
In eos solet quibus succenset vomere;
Tandem discessum, & sæva omnia alter alteri
Minarentur: intentarentque interitum
Alter alterius, post illa nihil pro sanis egerunt;

Ego imprimis Poetam adij,
Et eo tandem rem rerum perpuli,
Vt sibi suique prospicer et laboribus,
Amo vero nihil audiebat æqui,
Nihil nisi sanguinem, cædemque spirabat,
Et mihi omnia ni tacerem mala
Minatus est male.
Lil. Hoc glisci, hoc jam serpit latius malum,
Nisi mature occurramus perimus funditus,
Quid censetis? quid primum faciemus fratres?
Prisc. In summis periculis summo opus est consilio,
Deliberandum est diu quod statuendum est semel.
Vbi corrigendus minima copia
Ibi precandi maxima libertas;
Periculum toti *Grammaticæ* imminet Provinciæ,
Id evendum ne accersamus dum nitimur
Amoliri malum, qui non prudenter consulit
Sæpe incurrit imprudens in contrarium,
Et demandatum nobis a *Mercurio*
Literarum & linguarum Præside
Non *Grammaticæ* imperium, sed judicium;
Esse Iudices jussit litium omnium,
Aliena reddere dominis, suum cuique;
Non sunt nobis Arma, aut opes
Quibus rebelles regamus in ordinem;
Duo relicta sunt sanandi remedia
Primum si nobis recta considentibus
Parere sua sponte sine vi velint,
Alterum si id nequimus ut *Mercurium*
Accersamus qui hanc nobis dedit Provinciam,

Desp. Sapienter tu quidem *Linacre*, ut omnia;
Primum de nobis faciemus periculum.
Vt non defuisse *Mercurius* videat
Nos officio nostro.
Lil. Recte consulitis, eamus, & Præcones
Mittamus cito qui imperata ad eos
Intrepide faciant.

ACTVS, V. SCÆNA, 2.

Quamvis, Tamen, Præcones.

Quam. ATrox sane adimus periculum
Metuendum male a malis,
Qui in se fœvunt nequeunt nobis parcere.
Tam. Si Principis iram timent, nobis
Nullam audent iniuriam inferre,
Si non timent sortis est parere,
Vt pareas ei cui non parere
Summum est flagitium.
Qui principi paret sub fœlix si vitas malum,
Fœlix etiam quamvis impinget malo,
Illum Fort unaq; Fides hunc commendat posteris.
Quamv. Ascendimus, suggestim tuex scriptis recita
Mandata Iudicum, ego magnis literis
Quæ tu subijcias aurito decantabo populo
Oies, Oies, Oies ——
Audite mandata quæ ferimus

Mercurius, Iovis *summi filius*, *Deorum munere*
Eloquentiæ, & Artium dem, Verbo, & Nomini,
Grammaticæ *satrapis salutem.*
Quando nobis data Grammaticæ *provincia fuit,*
Totam divisimus in Octo *partes,*
Ad pellendum discordiæ semina.
Pax in principio quam volumus
Aliquamdiu stetit.
Tandem cœptum (quæ est ingeniorum dissentio,
studentium sibi non Reipublicæ) de jure Partium
Queri; nos ad illam accersiti controversiam,
Res quia esset multiplex, & nobis abesse à consilio
Deorum non licuit; peritos declimus judices
Qui de litibus illis cognoscerent, atque suis
Sententijs in æternum regerent, Priscianum,
Linacrum, Despauterium, Lilium,
Quis Consilijs totum illud extinguerent incendium.
Nunc iterum audimus in majores flammas erumpere;
Insurgere Nomen *in* Verbum,
Verbumque *in* Nomen *acerbis odijs*
De principatu contendere Grammaticæ;
Et interitum alterius alterum moliri;
Quare præcipimus ut nostro Edicto audito,
Qui Grammatices *incolunt fines*
Ab armis omnes statim discedant,
Ead judices omnes suas lites referant
Et controversias, qui secus faxit
Aqua, & igne interdicimus Grammaticæ,
Nomini *& verbo seorsum præcipimus*
Ut se statim sistant ad Tribunal judicum,

Ut

Vt se suaque illis omnia permittant,
Si non parent nos expectent
Contumaciæ suæ severos vindices.

Vivat Rex.

Actvs, V. Scæna, 3.

Amo, Ædepol, Vbique, Simul.

Amo.

Audite populares mandata *Mercurij*,
Hoc me persequi non licet odium.
Nefas *Mercurio* nobis resistere;
Ille Dominus, ille Imperator Provinciæ
Nostræ, illi parendum, si volumus esse aliquid;
Et cum nunc rem mecum altius reputo
Stulte à nobis actum est, solus *Simul* sapuit.
Ille mihi verum decantavit,
Si vero essent patulæ aures mihi,
Nunc fidum spreviſse consilium
Post miseram meorum cladem pœnitet.
Nunc certum est parere Imperio,
Et Iudicum sententijs me submittere
Ah vehemens in utramque partem fui
Semper ego aut nimio amore, aut odio feror
Vos omnia ponite, & mecum aditer accinginimini

Actvs, V. Scæna, 4.

Fors, Poeta, Ego.

Fors. HEm *Poeta* dum tibi partes sequimur,
Quo redacti sumus cum Fortuna,
Vt præter *Nominativum* & *Ablat:* superfit nihil?
Quid vulgo putas accidisse *Nominibus*?

Poet. Rem perditam nostram, & afflictam graviter video,
Siccine miseros à tam miseris nos perire hostibus?
Convocate manipulos, redintegrate prœlium,
Aciem instruite, classicum canite, hostes fundite,
Non redibo, eum vincam, aut percam;
Quid est reliquum fortunæ?

Ego. Ne pergas mi Rex moneo, qui ex prælio
Nos recipimus, ad forensem lapidem,
Præcones forte cernimus, occurrimus; nam confluxerat
Eo turba hominum; ibi voce maxima
Quamvis & *Tamen* edicunt verbis *Mercurij*
Vt omnes discedant ab armis, citant
Ad tribunal Iudicum te, & *Amonem*, suis
Anus edixit ut armis positis
Se ad Iudices sequerentur,
Tibi cavendum sedulo ne Iudicum animos
Occupet homo ad favorem & gratiam natus,
Et in tuum caput hanc fabam cudat,
Tuque me immerito damnaveris.

Poet. Quid ego audio?
Ille ne ut animos Iudicum occupet,
Sequimini ut nostram defendamus innocentiam.

Actvs, V.

Actvs, V. Scæna, 5.

Priſciavus, Linacrus, Deſpauterius, Lilius, Fors, Puella, Amo.

Priſcianus.

Fors, quia cladem te accepiſſe video.
Dic *Nominum* & *Verborum* cladem.
Nam quæ fortunæ perpetuo comes es
Omnium te fortunas neſcire eſt neceſſe.
Fors. Faciam libenter, Index honorande;
Adjunctis mihi ſocierum turmis aliquot,
Ipſe prodeo ante data ſigna
Vt lævi prælio tentarem hoſtes;
Erat in æquo campo pugnæ locus,
A dextris fuit foſſa, lapicidinam eſſe puto,
In ea furtim hoſtes ſex cohortes occultaverant,
Nos prætergreſſi involamus in obvios,
Illi ut erant viribus, & numero pares
Fortiter impetum noſtrum ſuſtinuere;
Interea qui in inſidijs erant à tergo nos adorti
Metum injecerunt non parvum, alij trepidare,
Alij fugam cogitare re ſubita perculſi;
Ego omnes circumire, appellare ſingulos,
In fuga dividere ſe in duas acies;
Vt meminerint priſtinæ virtutis, plus eſſe periculi
Vtriuſque agminis impetum accipere fortiter.
Illi imperata faciunt, atroci pugnæ utrinque fuit
Virtute, & vi pro ſe quiſque nititur,

Feritur

Fertur fert; pellit, pellitur; occidit occiditur,
Hic clamat gemit, Ille vitam exhalans ultimam,
Ego omnes circumvolo, undique propero,
Omnibus dum adsum absum mihi,
Cunctosque perdo meos *casus*
Præter *Nominativum* & *Ablativum* qui se clam periculo
Surripuere, item *sponte* dum paratus, *impetu*
Violentius, *astu* callidius, *jussu* imperio lius,
Permissu negligentius; *prompte*, *noctu*, *natu*, *diu*,
Item *prece* dum precatur, opitulatur *Opis*,
Succurrit vice *Nominativum*, *Vocativum*, *Dativum*, misere.
Amittunt *Singulares suppetiæ*, etiam *suppetias*
Ferunt suis, reliqua perdunt! *Inficias* vero
Ne verbum *Eo* in fidem recepisset suam penitus perisset;
Tandem utriusque labore, & certamine
Fatigatos ad suos reditur *Poeta*; *nil*, & *Nihil*,
Fas, & *nefas*, *Nomina* in *u*, & *i*, *numeros*
A tribus ad centum perpetuo damnavit *casuum*,
Varietate obtestationem in pugna hæc in prælio
Illo misero tandem *Poeta* universas copias
Promovet, hoc idem hostis ferox facit
Ventumque ad manus ultimas est
Magna utrinque fit perturbatio,
Ingens strepitus fuit undique,
Rauci clangor æris æthera verberat
Virorum clamor, armorum fragor,
Æquorum fremitus, currum stridor,
Boat cœlum, remugit tellus, gemit,
Recussum dupleant montes sonum.
Nomina quæ in prima acie steterunt

Aut

Aut dum instant *singularem*, aut dum fugiunt
In quibus *Leguminum* & *Metallorum* Nomina.
Et quæcunq; *Modi* aut *Pondere* metimur,
substantiva ab *Adjectivis*
Et *Propria* fere omnia, plurima ne fuerint
Pluralem à miserunt *Numerum*.
Magnus sit undiq; clamor, discordia magna,
Genitivos, *Dativos* & *Ablativos plurales*
Declinatio quinta perdidit omnino,
Præter *rem*, faciem, speciem aciemq; diem;
Nec *Verborum* clades minor; *præteritum*
Perfectum, ejusque totam sobolem
Passiva perdidere *Neutra*
Vt *doleo*, *valeo*, *sedeo*;
Voce in *r* privata sunt, *Vergo*, *glisco*, *fatisco*, *ambigo*;
Polleo, *niteo* cum incæptivis in *sco*; *præteritum*
Perdidere vocem in *O deponentia*
Et *Communia*,
Verbum item *Facio* quo non est aliud
Magis *Activum*, *Passivum* perdidit:
Impersonalia multa sunt facta
Amissis præter *tertiam Personam* omnibus,
Tertius Modus nimio imperandi studio
Præter *Futurum* reliqua perdidit *Tempora*,
Hæc summatim; si singula singulorum recensem,
Damna, dies me prius deficerit quam oratio.

Lil. O insignem dementiam! O insanam vecordiam!
O Flagitium non ferendum! quid Collegæ facimus?
Siccine scelleratos homines Reipublicam perdere?
Siccine sudores, & labores nostros corrumpere?

Lino-

Linac. Iram compesce *Despauteri*, meo magis obest judicio,
Est hoc (fateor) grave peccatum,
Sed non corrigitur furore furor,
Nobis videndum nedum malo
Occurramus, incurramus in malum
Tu ergo *Ano* quæ te dementia, & insania
Eo perpulit ut rem tuam sic affligeres?
Ano. Peccatum à me graviter, ego me, meaque omnia
Vestris submitto sententijs,
De me & in me quod libet statuite,
Ego ut possum libenter feram.
Desp. Mereris sane grave supplicium, do sane gravissimum.
Linac. Satis res per se habet supplicij, uterque stultitiæ
Suæ penas luit acerbas satis,
Poetam audio fuisse mitiorem.
Poet. Peccatum a me quoque fateor maximum
Nimis peccatum noxam excusat, non tollit læ vitas.
Linac. Habemus hic confitentes reos, quid volumus aliud?
Qui luit suæ imprudentiæ pœnas satis luit,
Ad prudentiam quicquid ultra est ad vindictam pertines
Quæ à nobis debet abesse longissime
Vt communibus amicis.
Prisc. Recte *Linacre* sed ut hujus perpetua
Maneant mali vestigia nequid audeant temere posthac.
Linac. Sane; neque si volumus integrum est nobis corri-
Sanare (gere,
Grammatica accepis vulnerum
Ad memoriam rei æternam, sed videamus
An hæc quoquo modo possint sanari,
De *metallorum Nominibus*, & *legumlatore*
Statuamus ut in perpetuum numero careant.

Ne

Ne *Numerus* illis sit necessarius, do remedium
Sane ingeniosum, id vultis *Collega?*
Colleg. Volumus.
Prisc. De *rebus* etiam statuamus *propijs*,
Vt *Plurali* careant *Nomina*,
Næ *Numero Plurali* destituta videantur,
Colleg. Et illud placet nisi unum *Nomen rebus*
Detur *pluribus*; ut *Cæsares*, *Fabricius*,
Scipiones plures appellare liceat;
Sed *Pretiritum Passivum* jacturam habet gravissimam
Quid huic morbo?
Prisc. Invenias remedium ut hoc ex *Verbo sum*
Componamus, & *Participijs passivis*.
Colleg. Peritus hercle & ingeniosus es medicus,
Sit hoc autem in legibus adscriptum;
Sed quid remedium *Verbis neutris* adhibes
Quæ vocem in *or* perdiderunt?
Prisc. Hæc facilius curavero, nam cum quid præponitur
Verbis in *r*, *Verbis* in *o*, substruitur,
Statuamus ne *Verbis* in *o*, ullos regant *casus*
Qui *Passivis* suis præponi nequeant,
Formentque *Passiva* illatum *Personarum*
Tantum quas poterant sibi substernere
Vt quia *vitam vivere*, & *cursum currere* dicimus;
Dicamus *vita vivitur*, & *curſu curritur*.
Linac. Nihil potuit rectius, utinam quoties consulti,
Digni *Prisciani* qui solus rei præsis *Grammaticæ*.
Prisc. Quæ personas amiserint inferè *impersonalia*
Substernant sibi *Casus* qui præcederent
Constanter tantum tertia *singulari* fiunt *Impersona*

Dicamusque pro *ego miſereo, tu miſeret, ille miſeret*
Me, te, illum miſeret, &c.
Et pro *placeo, placet placet,*
Mihi, tibi, ſibi placet,
Nobis, vobis, illis placet.

Lil. Quando tam facile curas omnia
Incæptivis in *ſco* adhibe Remedium.

Priſ. Quando illa ſuum amiſerunt *Præteritum,*
In ejus locum *Primativa* ſubſtituant
Vt ab *Erubeſco, erubui,* à *Reſpiſco reſpui*

Lil. Perge de ijs quæ amiſerunt vocem in *o,* ſtatuere.

Priſ. Paſſivam ſignificationem perdant *Deponentia,*
Quarum alia ſunt *Activa, Neutra* alia:
Activum, & *Paſſivum* tenebunt *Communia,*
Vt quod duobus finibus ſignarent nunc uno ſignificent;
De *facio* neſcio quid *Faciam,* niſi vultis novam
Fingere *Paſſionem,* id ſi placet ſit, *Fio,*
Collega. Perplacet.

Priſ. Nunc quod reliquum eſt cladis, id funeſti mali
Perpetuum ſit Monumentum in *verbis Anomalis,*
Et *Nominibus Heteroclitis* ut qui *Grammaticam*
Poſt hæc attingerent funeſtum
Hoc bellum perpetuo execrentur.

Deſp. Sed unum eſt, Judices clariſſimi,
Quod vos ſubmonitos præcipue volo,
Multa à *Nominibus,* priuſquam adierunt bellum funeſtum
Duplicem induiſſe formam, ut ſi hæc acciderit
Illa evaderent, cujus generis ſunt
Tignum, tignum: Baculus, baculum:
Balteus, balteum: Mendæ mendum: Clypeus clypeum:

Et hujus generis infinita alia;
Alia sociorum mortuorum arripuisse exuvias
Neutra singularia, Femininorum pluralia,
Vt *balneum, epulum, mundinum, balneæ mundinæ, epulæ:*
Masculina neutrorum, ut, *sibilum, jocum, locum,*
Sibila, loca, joca; *Nominativos* duplices alia induisse.
Vno contenta genere, *vomis, vomer,*
Gibbus, gibber, cinis ciner, atque *cucumis, cucumer*;
Quædam secundæ, ut *laurus, domus, quercus,*
Pinus, ficus, cornus, colus, penus;
Ad quartam declinationem deficisse, *vas*
Tertiæ, *jugerum* secundæ *declinationem* pro arbitrio
Mutare, tantam esse rapiendi, & furandi libidinem
Vt ipse *Iupiter* alienos *casus* invaderet
Metuisque sit ne furto plena sunt omnia.

Lin. Est hoc sane pernitiosissimum, sed nos id videamus
Næ serpat longius, quæ vero fors belli nunc tenet,
Quosque non possumus sine injuria illi eripere,
In postremum ut suo quisque vivat cavebimus
Te vero *Verborum* Regem & te *Nominum*
Perpetua volumus colere amicitia
Ne ne quid posteà peccetis statuimus
Vt *Verbum* nudum sit sine *Nomine*,
Nomen sine *Verbo* otiosum, faciatisque simul
Sensum plenum, & *Orationem* splendidam,
Vivatisque concordia, discordia moriamini.

Poet. Vobis certum est parere.

Amo. Nec mihi repugnare certum est.

Pris. Negotium hoc perplexius intus transigetur.

Exeunt omnes.

Lilius, solus.

BREVISSIMA INSTITVTIO,

SEV,

Ratio Grammatices cognoscendæ ad omnium puerorum utilitatem præscripta.

Quam plenè Regia Majestatis auctoritate sibi mandatum præcipit,

Iohan. a Florido.

LONDINI,